

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹ z dnia 5 marca 2021 r.

w sprawie: **projektu ustawy – o dokumentach paszportowych (UD180) wersja z dnia 29.01.2021**

W imieniu Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych skupiającego regionalne stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego przedstawiamy poniżej stanowisko do rządowego projektu ustawy o dokumentach paszportowych (UD180) wersja z dnia 29.01.2021.

Realizacja zadań dotyczących wydawania dokumentów paszportowych leży w gestii administracji rządowej. Zawarte w procedowanym projekcie ustawy niektóre rozwiązania obejmują jednak zakres zadań wykonywanych przez gminy, w szczególności obszar rejestracji stanu cywilnego. Z tego względu poniższe stanowisko obejmuje zagadnienia, które w sposób bezpośredni oddziałują na administrację samorządową.

Koncepcja umożliwienia bezpośredniego wglądu organom paszportowym (województwie oraz konsulowi) do rejestru stanu cywilnego zasługuje na pozytywną ocenę. Analiza art. 38 omawianego projektu ustawy wskazuje, że organ paszportowy będzie posiadał możliwość wglądu wyłącznie do aktów stanu cywilnego znajdujących się w rejestrze stanu cywilnego. W ocenie OPOS również istotne znaczenie dla prowadzonych przez organy paszportowe postępowań może mieć dostęp do rejestru uznań, który także znajduje się w rejestrze stanu cywilnego. Wobec powyższego sugeruje się, aby rozszerzyć zakres dostępu do danych w rejestrze stanu cywilnego o dane przechowywane w rejestrze uznań. Otwieranie rejestrów państwowych dla podmiotów publicznych do realizacji ich ustawowych zadań jest rozwiązaniem, które w dobie elektronicznej winno być jak najszerszej stosowane.

Biorąc pod uwagę powyższe proponuje się, aby obecny zapis art. 94 procedowanego projektu zmienić jak poniżej:

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez następujące organizacje-sygnatariuszy Porozumienia: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, Związek Gmin Lubelszczyzny, Związek Gmin Pomorskich, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich.

„Art. 94. W ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 463, 695 i 2320) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W celu realizacji zadań określonych w ustawie kierownik urzędu stanu cywilnego, zastępca kierownika urzędu stanu cywilnego, konsul, wojewoda, minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister właściwy do spraw informatyzacji posiadają dostęp do rejestru stanu cywilnego, w tym do rejestru uznań.”

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W celu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia ..... o dokumentach paszportowych konsul, wojewoda oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych posiadają dostęp do rejestru stanu cywilnego, w tym do rejestru uznań.”

Na pozytywną ocenę zasługuje również rozwiązanie umożliwiające wykorzystanie przez konsula zagranicznych aktów stanu cywilnego lub innych dokumentów potwierdzających stan cywilny (art. 35 pkt 6.). Niezrozumiałym jest jednak zawężenie tej możliwości wyłącznie do sytuacji wskazanych w art. 45 ust. pkt 4 – to jest osobom przebywającym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, którym nie nadano numeru PESEL w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeśli okoliczności uniemożliwiają lub znacznie utrudniają nadanie numeru PESEL, a wydanie paszportu tymczasowego jest niezbędne ze względu na ochronę istotnych praw i interesów osoby, której ma być wydany paszport tymczasowy.

Powyższe rozwiązanie powoduje, wytworzenie sytuacji uznaniowości organu paszportowego i tym samym nierównego traktowania obywateli. Przytoczone kryteria są nieostre i tym samym będą powodowały ryzyko nadużyć. Omawiane rozwiązanie nie współgra także z propozycją utrzymania obligatoryjności transkrypcji aktu stanu cywilnego wyrażonej w art. 94 procedowanego projektu, gdzie jest zawarta w pkt. 4 przereklamowana treść art. 104 ust. 5 ustawy prawo o aktach stanu cywilnego.

Mając na uwadze jak wiele trudności szczególnie dla obywateli wywołuje instytucja obligatoryjności transkrypcji, sugeruje się aby przyjąć rozwiązanie, dzięki któremu organ paszportowy będzie mógł przyjąć zagraniczny dokument stanu cywilnego, natomiast wnioskodawca składając wniosek o paszport będzie zobowiązany jednocześnie do złożenia za pośrednictwem konsula wniosku do kierownika USC o dokonanie transkrypcji aktu stanu cywilnego pod rygorem pozostawienia wniosku o paszport bez rozpoznania. Sugerowane rozwiązanie umożliwi obywatelom oraz organom paszportowym sprawną realizację wniosku o paszport bez konieczności oczekiwania na transkrypcję aktu stanu cywilnego. Konsul wówczas przekaze wniosek o transkrypcję wraz z nadanym nr PESEL.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Krystyna Stejna
Zastępca Przewodniczącego